

Iz moskovskih spominov naših delegatk

Načrt za "Dom Sovetov" v Moskvi. Palača bo med najvišjimi na svetu.

PRORAČUN TRŽAŠKE OBČINE ZA LETO 1950

STRANKE VEČINE ŠČITIJO interese izkoriščevalskega razreda

Bolj kot kjer koli drugod je pokazala občinska večina v Trstu svoje pravo bistvo s predloženim proračunom za leto 1950. Se mnogo bolj je prav pri proračunu razvidno, da stranke večine za vsako ceno branijo razredne interese buržoazije, zlasti še velikega kapitala. Na povprečnem pregledu proračuna nam potrjuje to našo trditve, če mnogo bolj pa se prepričamo o tem, če nekoliko razčlenimo posamezne postavke.

Od rednih dohodkov v znesku 1.370.400.000 lir odpade na poslednje davke t. j. na trošarina na predmete splošno potrošnje, več kot 75 odst. S tem je občinski odbor prevladil najtežje breme na revne sile prebivalstva, ki morajo nositi breme davka na potrošnje kot bogati sloji. Ta odstotek je daleko višji kot v mestih italijanske republike, kjer ne dosega skora nič, kjer niti 50 odst. vseh dohodkov. Davek na potrošnje zadeva v glavnem predmete najnižje dnevne potrošnje, zlasti živila kot so maslo, meso in druga živila. V primeru z italijanskimi mesti so davčine na te predmete v Trstu višje za 50, 100, 200 in tudi več procentov. Na ta način je življenje v Trstu razmeroma mnogo dražje kot v velikih mestih Italije, kjer so davčine na te predmete, kot smo navajali, mnogo nižje.

Občinski odbor pa pri posrednih davkih ni smatral za potrebno, da bi višje obdavčilo luksuzne predmete kot so nakit, dragocene tkanine in krzna, likerji in deserta vina, kozmetične potrebščine ter drugi, zlasti iz inozemstva uvoženi luksuzni predmeti. Vedeli so namreč, da te predmete uporabljajo premožni sloji, katere oni v mestnem svetu zastopajo.

Neprimerno nižji pa so davki na industrijo in trgovino, ki predstavljajo komaj 5 odstotkov vseh rednih dohodkov. Dočim so se od leta 1941 zvišale davčine na potrošnje 35 krat, je povščen davek na industrijo in trgovino le sedemkrat. Prav tako so tudi drugi občinski davki, ki bremene imovite sloje, sorazmerno mnogo nižji kot pa trošarina na predmete široke uporabe.

Od maja 1946. je na našem Ozemlju formalno uveljavljena nova vrsta davka, t. j. družinski davek; toda ne prejšnja in sedanja občinska uprava se niso potrudile, da bi uvedle ta davek, ki bi prinesel več sto milijonov dohodkov in na ta način mogel razbremeniti revne sloje prebivalstva. Tako donosa ta davek bolonski občini nad pol milijarde lir letnih dohodkov. Družinski davek je po svoji zamisli najpravičnejši od vseh davkov ker obdavčuje skupne dohodke vseh članov ene družine, ki žive skupno. Velik del prebivalstva, t. j. družine, ki ne dosega življenjskega minimuma, ki je potreben za preživljanje družine, so tega davka sploh oproščeni. Tako so v onih velikih italijanskih mestih, kjer so ta davek uvedli, desetstotni družin popolnoma oproščeni letnega davka, dočim so družine delavcev in uradnikov, ki imajo sorazmerno nizke plače, tudi temu primerno nisko obdavčeni. Pri tem se upošteva zlasti število družinskih članov, ki morajo živeti od določenih letnih dohodkov. V progresivni lestvici pa so vedno močnejše obdavčeni višji dohodki, ki pri bogatih industrijskih in veletrgovinskih družinah dosežejo tudi milijonske vsote. Jasno je, zakaj dosedanje občinske uprave niso hotele uvesti tega pravičnega, progresivnega davka, ki bi bistvu zadel najbolj premožne in one, ki so plačala splošni.

Komunistični svetovaleci so vse naštetje razloge navedli v proračunski diskusiji ter zahtevali da se občinske davčine pravičnejše razdelje. Toda žal, so celo predstavniki opozicije, med njimi zlasti voditelj ne-identitarnost dr. Gianpicoletti, nastopili proti zahtevam naših svetovalec. S posebno vneto in nenovani nastopil pravičnejše družinskega davka, čes da bi zahteval velikega aparata in priprav, poleg tega pa da bi zadel tudi revne in srednje sloje.

Toda pri tem ni povedal, da je dani občinskemu svetu možnost, da določi najnižje dohodke, ki naj bi bili obdavčeni s tem davkom. Prav ta davek bi mogel, če bi bil pravilno uporabljen, v precejšnji meri popraviti krivico nesorazmerje davčne obremenitve, poleg tega pa nuditi občinski blaginji stalni vir dohodkov za kritje velikanskih potrebščih v tej po-vojni dobi.

Ker ni znal in še bolj ker ni hotel dobiti novih virov dohodkov, je občinski odbor skril izdatke na najnižjo vsoto, tako da je občinski proračun dejansko izgubil značaj proračuna v korist občinstva, tembolj se njegovih revnih slojev. Predloženi proračun se v bistvu omejuje na ne vzdrževanje birokratskega aparata, dočim dejanski izdatki v korist prebivalstva predstavljajo zelo nizke odstotke. Nasprotno temu pa predstavljajo postavke za plačane namestencev mnogo več kot polovico celokupnih izdatkov. Tako odpade od obveznih rednih izdatkov nad 60% na plače, dočim na vse ostale, všteti vračilo posojil, takse in druge obveznosti, odpade manj kot 40%.

Čitajte
širite
podpirajte
"DELO"

Račun za to slabo gospodarstvo z javnim denarjem naj bi po volti občinskega odbora plačalo ljudstvo, ki bo prikrajšano v svojih bistvenih potrebah. Za javna dela je namenjenih manj kot 13% vseh proračunskih izdatkov in še od tega odpade skoro 9% na plače. Zato se bodo javna dela morala omejevali le na najnujnejše vzdrževanje cest, vrtov in kanalizacije. Približno toliko je določeno tudi v prosvetne namene in bodo zaradi tega trpele zlasti šole in vrtci, med njimi najbolj oni slovenski. Kljub nujni potrebi po novih šolskih poslopih posebno še za slovenske šole, ki so v večini v nevarstvu in pouku ne primernih stavbah, ni predviden noben izdatek v ta namen. Za kmetištvo je določenih le 56.000 lir, iz česar se najbolje vidi skrb giunti-niški stank za našega kmeta.

Posebno poglavje predstavljajo izdatki za socialno pomoč in dobrodelnost, za katere je določeno nekaj nad 12%. Kljub velikanski brezposelnosti in splošni bedi ni občinski odbor poskrbel niti za najnujnejše potrebe najrevnejših meščanov ter jih prepustil gladi in korupciji. Pri tem je zlasti obsojanja vredno postopanje demokratičnejših, ki prepustijo glavno skrb zasebnim iniciativam, katere izkorišča dobrodelnost v svoje politične spekulacije.

Uz vsega tega je razvidno, da stranke večine v občinskem svetu

zlorabljajo svoj položaj za zaščito razrednih koristi bogatih slojev, katere dejansko predstavljajo, dočim glavni cel bremen pada na devojno ljudstvo in na revne sloje sploh, ki pa od občine ne dobe niti tega, kar bi jim po vsej pravici šlo. Proti tej politiki posledne obrambe razrednih interesov izkoriščevalski razred je zelo ostro nastopil komunistična skupina, ki je po svojih svetovalcih dobrega razčlenila predloženi proračun ter ga prikazala v pravi luči. Prebivalstvo je ne glede na politično pripravljenost navdušeno sledilo izvajanjem naših svetovalec ter končno razumelo, da ostale stranke zaradi povezanosti z razredom izkoriščevalcev ne morejo in ne bodo zagovarjati interesov izkoriščenih. To morejo in hočejo le komunisti in resnični demokrati, ki jim je blagostanje de-vojnega ljudstva osnovno politično načelo.

Spletke imperialistov v Tibetu

Ce hočemo razumeti nedavne dogodke na Daljnem vzhodu ne smemo pozabiti na Tibet. Gre za nesramen poskus anglo-ameriških imperialistov da bi odcepili od Kitajske važen strateški predel, da bi iz njega naredili kolonijo in vojaško oporišče.

Ozemlje Tibeta zavzema 905.000 kvadratnih kilometrov, kar je približno toliko kot Nemčija in Francija skupaj. Število prebivalcev čenijo na 3.722.000. Uradna vera je lamaizem, posebna oblika budizma, a vrhovni poglavarji te vere so dalai- lami. Prebivalstvo živi po večini na stopnji nomadov, na jugu je nekaj kmetijstva. Moderne industrije praktično ni; prirodna bogastva so velika, a malo raziskana in neizrabljena. V Tibetu vladajo fevdalni družbeni odnosi. Zemlja in

proizvodna sredstva so last samostanov, ki so središče fevdalnega izkoriščanja in štejejo 300.000 menihov- lam. Kmetje so navezani na zemljo, prisliljeni k tlačanstvu in izžemanj brez usmiljenja.

Cepav so gorovja pušcave in drugi zemljepisni faktorji velika ovira med Kitajsko in Tibetom, je vendar ta pokrajina vedno vzdrževala tesne bodisi politične, gospodarske, etnične ali verske vezi s Kitajsko.

Prvi politični odnosi izvirajo že iz daljnega 8. stoletja, ko je bila sklenjena pogodba med vladarjem Tibeta, Ti-song De-tsenom in vladarjem Kitajske Bun Pu He-u Tig Hwang Te. Pogodba na osnovi katere sta združila svoja ozemlja, da bi zagotovila skupno blagostanje Tibetu in Kitajski. Besedilo te

pogodbe je bilo vklesano na kamenit steber v Lasi in se je ohranilo do današnjih dni.

Sedanjí sistem, kjer vladajo v deželi verski dostojanstveniki in njih organizacija, ima svoje začetke v 13. stoletju. Vendar je bilo potrebno vedno potrdilo centralne kitajske vlade, da je postalo ustoličenje dalai-lame veljavno.

V naši dobi je bila suverenost Kitajske nad Tibetom potrjena od številnih mednarodnih pogodb. Tudi sedanji dalai-lama Tibeta, ki ima 14. let, je bil potrjen na svojem mestu od kitajske vlade in je prišel v Lasso 1940. leta v sprejemstvu posebnega odposlanca kitajske vlade.

V poslednji polovici preteklega stoletja in v sedanjem stoletju je angleška vlada zama poskušala izpremeniti Tibet v svojo kolonijo. Dosegla je le borne opravice.

Po proglavitvi sneedvsnosti Indije je Anglija prenesla na indijsko vlado svoje pravice in dolžnosti do Tibeta. Angleška politična mislija v Lassi se je preimenovala v indijsko mislijo. Vendar ima ta čudna indijska mislija se nadalje na čelu Angleza Richardsona in v resnici ostaja še nadalje center angleške špijonaže.

Znana narodno-osvobodilna gibanja na Kitajskem je povečala znanje Washingtona in Londona do Tibeta, kot oporišča za borbo proti kitajskemu ljudstvu. Te imperialistične velesile so začele ustvarjati zarote in intrige, da bi odtrgale Tibet od Kitajske.

Ze februaria 1949. je ubežalo anglijskemu časopisu Daily Graphics priznanje, da je bil izdelan v samostanah Tibeta načrt, da se reši kitajsko komunizma.

8. julija so krajevne oblasti Tibeta (vlada dalai-lame) prekinile svoje odnose s centralno kitajsko vlado (Cang-Kajška), zaple vlada poslipoja kitajske vlade ter pozvale vse Kitajce, ki žive na ozemlju Tibeta, naj nemudoma zapuste ozemlje, pod pretezo, da so osumljeni komunizma.

11. avgusta je dalai-lama proglasil esveto vojno proti komunizmu, a kmalu nato je londonski «Times» odkrito priznal, da si je vlada v Tibetu izmislila komunistično zaroto, da bi vse znebila kitajske kontrole nad Tibetom.

Jasno je, da je ta »državni udar« imel kot edini cilj ustvaritev pogojev za priznanje »neodvisnosti« Tibeta s strani imperialističnih velesil, ki so želele ohraniti to poštopanko po propadu Kuomintangovega režima.

V poslednji polovici leta je prišla v Tibet vrsta angleških in ameriških uradnih osebnosti, ki so vršile v Tibetu najnesramnejše provokatorsko delo. Zaključek tega delovanja je bilo pismo dalai-lame Tru-manu in izjava zunanjega ministrstva Tibeta, da lahko preprečijo razširjanje komunizma ter da upajo na pomoč od zunaj. V New Yorku pa so časopisi objavili, da želi Tibet, da mu Združene države pošljejo moderno orožje in vojaške svetovalece. Nadalje je ameriško časopisje pisalo, da so ZDA pripravljene priznati Tibet kot neodvisno državo in podprti zahtevo za vključitev Tibeta v OZN. Vkar bi omogočilo vojaško pomoč vladi dalai-lame.

Reakciarna klica Kuomintang je v celoti izključila nacionalne interese Kitajske in celo omogočila, da so se organizatorji »državnega udara« v Tibetu povezovali z anglo-ameriški imperialisti. Jasno je, da je prodana kuomintangova »klica« poskušala skriti pred lastnim narodom svojo vlogo pri razkrošanju Kitajskega ozemlja.

Spletkar imperialističnih velesil pa so našle na odtocen odgovor Kitajske ljudske republike, kjer narodne pravice niso prazna beseda. Predstavniki Tibeta na kitajski politični konferenci je izjavil sledeče:

«Opozarjamo angleške, ameriške in indijske napadalce, da morajo nemudoma opustiti vsako misel na invazijo Tibeta in na druge provokacije, sicer bodo prejeli zasluženo kazeno.

1. oktobra, ob priliki proglavitve Kitajske ljudske republike je naslovil predstavnik Tibeta v imenu tibetanskih narodov pozdrav Mao Ce-tungu in Cu Deju ter zahteval, da se uniči vse izdajalce in osvobodijo Tibeta. V svojem odgovoru sta Mao Ce-tung in Cu De zagotovila, da bosta »centralna ljudska vlada in ljudska armada dali popolno zaščitenje težnjam narodov Tibeta«.

UDBOVSKI KRALJ NAJPOVE RESNICO!

V poslednjem času se množijo vesti o grozdejskih titošastov v coni B. Nasilje, ki so ga uvedli titoški imperialistični oprčniki in plačanci na področju pod njihovo okupacijo, je postalo že tako očitno in otipljivo, da je prekoračilo demarkacijsko črto in proniknilo tudi na naše področje in v svet.

Artačije, napadi, umori, nečlove na mučenje so na dnevnem redu in primer tov. Poccaccia je eden iz cele vrste drugih primerov, ki o- značujejo ne samo teroristične politike v coni B, marveč vso politiko v Jugoslaviji.

«Ljudska oblast» je najprej postala oblast zakrknjenih nacionalistov, nato se je izrodila v oblast fašistov, v oblast rabljev delovnega ljudstva, v oblast policistov in vojaške birokracije, ki se je ustvarila okrog skupine imperialističnih špijnov.

Zaradi vsega tega se je moral o- glasiti tudi «Primorski dnevnik», ki je do sedaj marljivo zamoledil vse, kar smo razkrivali in vneto zagovarjal toliko največjih sovražnikov vsake oblike demokracije, svobode in napredka.

Iz stolpcev «Primorskega dnevnika» se je oglasil tudi udbovski pravak cone B, gospod Kralj Franc, ki sečeljuje po navodilih v senici skritih udbovskih načelnikov iz Ljubljane, Beograda in Trsta politiki terorija in nasilja nad mirnim prebivalstvom pdročja pod jugoslovansko okupacijo.

Pričakovali smo, da bo gospod Kralj (najbolj mu pristaja ime Kralj UDBE) iznesel nekaj konkretnega, nekaj otipljivega, kar bi dokazovalo, da so vsi naši članki »in- formbirojevska laža in da smo si v uredništvih izmislili teror, ki ga je deleženo slovensko, hrvatsko in ita- lijansko prebivalstvo cone B.

Toda gospod Kralj Franc — udbovski kralj nesrečne cone B — ni napisal prav nič novega in je celo potrdil, da imamo prav, da je vse resnica, kar smo napisali, kar pi- šemo in kar bomo napisali. Medtem ko mi prinašamo dejstva in dogod- ke, ta gospod se ne upa demantirati teh dejstev, marveč se ponaša samo z besedami: «Mučenja z vsemi variacijami, ki jih opisuje »Unita« so plod fantazije ... Ulisseja, itd. Mussolinijeva legionarja ... itd.» To so njegovi izjavi, ki so pri- pričan je, da je ljudstvo tako ome- ljeno, kot si ga zamišljajo vsi njegovi nad- rejeni in podrejeni. On misli, da je dovolj uporabiti diverzijo o Ulisse- ju in da bo s tem ljudstvo pozabili, kar delajo titošastovi v coni B.

Prav tako gospod udbovski Kralj misli, da je ljudstvo zelo topo in da mu bo verjelo, ki bo zatirjal, da so vsi komintornistični tatovi, saboterji. Čudno ... Tudi Mussolinij- vi fašisti in Hitlerjevi nacisti so prikazovali antifašiste in komuniste kot tatove, saboterje, nasilnike, po- siljevalce žena, morilce, ljudi ki je- do meso novorojenčkov. Izkazalo se j e p etom, da so bili prav nacisti in fašisti vse, kar so očitali komuni- stom.

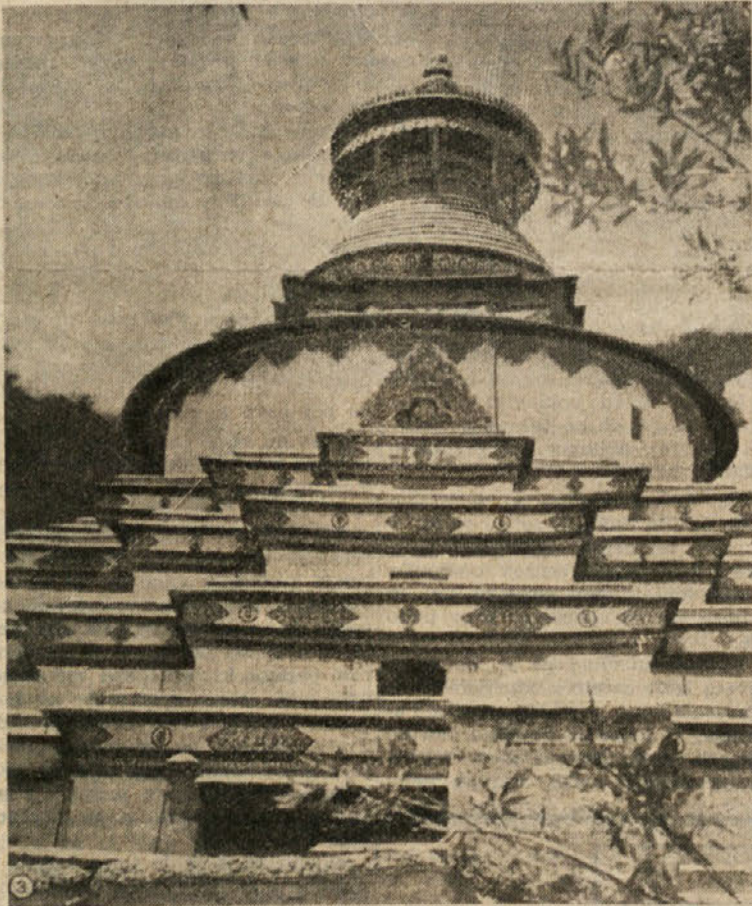
Rajši naj bi odkrito povedal, kaj se je dogodilo s tovarišem Poccaccia, kakor in zakaj so ga mučili, kako so mu podtaknili obtožbo o »revni žencili«, ki jo je posilil kako so ga obtožili, da je sabotal ar- agrarno reformo s tem, da ni odda- jal kmetom potrdila o posestvu. Naj pove vse to, naj odgovori pred javnostjo, ker mi vemo prav do- bro, kakšna ženska je bila ona »gospa« in kako tov. Poccaccia ni mogel oddajati potrdil enostavno iz razloga, ker ... je bil že šest mesecev v zaporu.

Kaj pa z drugimi tovariši, ki so jim podtaknili obtožbo, da so tatovi? Saj vemo, kako delujejo »eko- trolesne komisije«. Udbovca Plinio in Valentić Fabij hodita okrog, pri- hajata na odbore, urade v najraz- ličnejših urah in najčese v uradih- nih urah, ko ni nobenega v uradih, prelistavata papirje, izmakneta in- stine in nato pade tovariši, ki o- sumljeni »ekonomizma«, obtož- ba, da je ... tat. Saj vemo, da so v tem poslu specialisti, ker jih vso- znani udbovski priliznanece Sor- Ali pa se je zgodilo s tovariši: De- ben Mario, Colomban Libero, De- Ben Angelo, Miloš Marčelo. Os- spod udbovski Kralj cone B, ki je »in- formbirojevska laža« vseh o- napadih na tovarise in na mirno mešane cone B. Ali se je morla sam potokel tov. Morgan Kralj? Ali pa se je tov. Perini Remigio napavale? Kaj pa tov. Puigasse Floravante? Ali pa se je morla sam vrgel iz avtobusa?

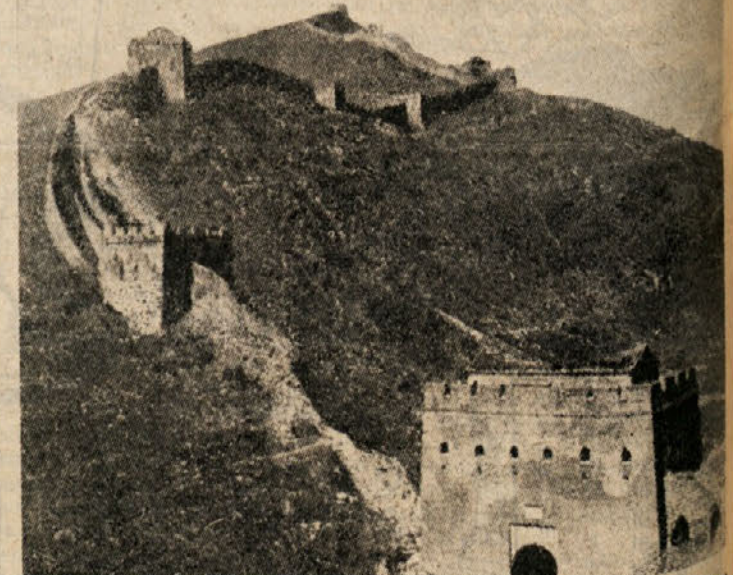
Zakaj se gospod Kralj laže? Za- kaj ne pove resnice? Zakaj nima toliko poguma, da izpove pred jav- nostjo, kakšne so namere titošast- stov? Ali se morda boji ljudstva, se morda boji javnosti? Ali pa so- glo-ameriški imperialisti nočeli, da bi vsa ta grozodejstva prislila na odločne korake vsa svetovno jav- nost?

Kljub vsemu pa je udbovski Kralj- cone B povedal nekaj resnice v svo- jem razgovoru z uredniki »Primor- skega Piccola«. V odgovor na za- nje vprašanje je dejal: «To jih je zme- dlo in sedaj histerično in jeno- stresajo najbolj žaljive izraze v o- bupnem naporu, da bi skrili ljud- stvo ... Glas resnice je mnogo močnejši ... Pravilno, s tem upo- tovitvami se z veseljem strinjamo. Glas resnice je mnogo močnejši od vseh njemu podobnih ljudi. Pra- vilno je dejati, da so dejstva zme- la titošastite in jih privedla do ru- ba obupa. Ali niso morda znaki o- bupa udbovski umori, mučenja in zaporih, napad na prebivalce in falzificiranje?

Ce so jih dejstva privedla do ru- ba obupa, jih bo ljudski odpor pro- vedel do obupa in takrat jim ne bo preostajalo drugega kot avtomati- čno letalo za hajkov« na tople in- varne kraje v Ameriki in Avstra- liji. Tako se bodo znašli v brez- skem obujumu s Pavelcem, usta- škimi, belogardisti, fašisti in naci- stisi vseh časov in vseh dežel. Za- sliha ... se bo skupaj prav črna dno- sčina ...

En izmed številnih budistovskih templjev v Tibetu.

Pred več kot dva tisoč leti je bilo zgrajeno velikansko dva tisoč let dolgo obmojno obzidje debelo od 4 do 7 metrov ter visoko od 5 do 10 m. Po vrhu obzidja je nekoč vodila cesta po kateri je lahko hujšo jahalo po 8 jezdecem. Obzidje je bilo nedvomno poleg egiptovskega piramid največja zgradba na svetu. Baje je kitajski cesar Se-kong-ki, ki je vladal v letih 246-206 pred K., prignel eno tretino kitajskega prebivalstva k gradnji zidu. Danes nima ta veliki spomenik cesarske slave več nobenega pomena. Ne obstaja več nobena nevarnost, da pada s strani Mongolov.

S severnim medvedom v Grenlandiji

Mali Pavel je rad poslušal svojega očeta, nekdanjega mornarja, daljnih dežel. Preden je zaspal, je premišljeval o vsem, kar kadar mu je pripovedoval o tujih narodih, divjih zvereh in mu je oče pripovedoval.

Komaj pa je nekega večera zatilil oči, se je okno tiho odprlo in v sobo je stopil molič, odet v krasna oblačila kapetana velike ladje. Povabil je Pavla s seboj in preden se je deček zavedel, sta bila na krovu lepe ladje, kjer so ga pozdravili veselnarji, pripadajoči raznim plemenom in narodom. V kletkah pa je ugledal živali, ki si jih je najbolj želel. Vse, kar je Pavel videl, mu je kapetan podaril; celo ladjo mu je dal na razpolago.

Pavel je pustil pripeljati pred sebe vse živali, ki so bile na ladji in postavil so preden levo, veliko opico, severnega medveda, ken- gurja, belega medveda i. dr. Ker so klavirno povešale svoje glave, jih je Pavel vprašal, s čem bi jih mogli razveseliti in enoglasno so mu odgovorile:

«Domov nas pripelja!»

Pavel je sklenil ustreči njihovi želji. Pripravil je toliko listkov, kolikor je bilo živali. Na vsak listek je napisal ime ene živali. Nato je vrgel vse listke v klobuk in poklical belo miško, da privlece en listek na dan. Miška pride in potegne. Listek je odločil, da mora Pavel belega medveda prave pripeljati v njegovo mrzlo domovino.

Hvalenji medved pa mu je rekel: «Ker ti ne poznaš poti, pojdi spat; bom že sam vodil ladjo do doma».

«Lahko noč vsem skupaj», je rekel Pavel in zaspal. Zbudil se je šele, ko je medved popraskal po vratih kabine in zaklical: «Doma smo!»

«Ki pa smo?» je vprašal Pavel.

«V Grenlandiji», je odgovoril medved. «Obitec te-le hlače od tju- nove kožušnine, te tople čevlje iz tju- nove kože in ta suknjice e ka- puco. Kapuco pa kar potegni čez glavo. Je zelo mraz zunaj».

Pavel je stori, kakor mu je bilo naročeno in hitro je bil na su- hem. Pa to ni bila zelena dežela, ampak vsa bela: led in sneg sta se razprostirala na vseh straneh. Severni medved je bil tako živahen in vesel, da ga je Pavel komaj spoznal. Globoko je dihal ostri, mrzli zrak, mežikal je s svojimi rjavimi očmi. Njegov črni smrček se mu je svetil in njegov kožuh se je zdel še mnogo bolj bel in debel.

Pavel je imel rad sneg pod svojimi nogami in ledene gore zunaj na morju. Zaploskal je z rokami in vzkliknil: «Kako krasno je to!»

«Da, tako je,» mu je pritrdil medved, «sedaj pa moram naprej, da se poslovim od svoje soproge. Kakor vidiš, se zima ravno kar pri- čenja. Maja žena se bo zagrebala v sneg in bo ostala tam do pomladi. En del tega časa bo prespala in skrbeila za svojega mladiča, toda ves ta čas ne bo ničesar jedla.»

«Kaj pa boš delal ti?» je vprašal Pavel.

«Jaz bom potoval ob robu ledu in lovil tju- lne. Ce pa bom srečen, bom našel mrtvega kita ali morskega volka. Potem bom imel resnično odlično pojedino.»

«Ce pa boš ti sedaj odšel po slovo k svoji soprogi, kdo pa bo skrbel zame? Ali ne moreš nekoliko počakati?» je vprašal Pavel.

«Niti minute,» je odgovoril medved. «Tam vidim nekoliko Eski- mov s svojimi psi. Zasledovali me bodo in poižkušali ubiti me. Zbo- gomi!»

Medved je skočil v zmrzujočo vodo in je hitro odplaval. Zadnje kar je videl Pavel od njega, je bilo, da je videl njegovo dolgo, siko telo plet se preko bleščetege se ledu tam v daljavi.

Pavel je ostal sam in se je bal. Pokrajina je bila bela in zrak miren, in dolgi trakovci zelene, zlate, rozglate in branzne luči so hiteli dol in gori po nebu. Vse mu je bilo tako tuje.

Tedaj je zaslišal za seboj glasove. Nekateri so bile zgrajene iz lesa, ki je prišel sem iz drugih dežel: nikjer v Grenlandiji ni velikih drev- ev. Druge koče so bile bolj podobne narobe obrnjenim kotlom in zgrajene so bile iz kamenja in ruše.

Vsi otroci so bili enako oblečeni in samo po lepih pasovih in ovratnikih iz steklenih biserov je mogel ločiti dečke od dekcev.

Pavel je želel vedeti, kako se igrajo. Deklice so mu pokazale svoje punčke iz kosti ali lesa, ki so jih oblekle v koščke usnja, toda ena od njih je rekla: «Me ljubimo najbolj ples. Moj brat prav dobro igra orgelce. Ce pa ste imeli igrati, tedaj navijemo gramofona».

«Toda kako ste ti dobili orgelce in gramofona?» je vprašal Pavel. «Saj tu vendar ni trgovin!»

«Mi jih kupimo od belih mož, ki poleti prihajajo sem na svojih ladjah. Nekateri od njih žele nabaviti kože, drugi poižkušajo vloviti kite. Moja mati je kupila šivalni stroj od nekega mornarja in moj oče nosi večših angleške hlače.»

«Plesati je prav zabavno,» je odvrnil deklečin brat, «toda mi dečki si domišljujemo, da smo lovci ali živali. Imamo majhna kopja, majhne čolne, majhne sani in majhne loče in pušice. Mi streljamo ptice z lokom in puščicami, iščemo njihova jajca, vozimo se s psi in veslamo v čolnih».

Tedaj je kepa snega zadelava Pavela v tilnik in druga mu je zdrsnila po hrbtu. Kakor hitro moge, je pograbil snega, ga stisnil v kepo in jo krepko in ravno vrgel. Prav hitro se je razvila snežena bitka. Ko so vse utrudili, je rekel Pavel: «Lahen sem.» Pavel je bil doma vedno lačen.

«Pa pojdi z menoj in prosil bom svojo mater, da ti bo dala kaj jesti,» je rekel eden od dekcev. «Mi stanujemo pozimi v oni kameniti koči tamle. Je toplejšje kakor v poletnem šatoru iz kože.»

Deklec je vodil Pavla v kočjo skozi neke vrste predora, ki je bil deloma pod zemljo. Notranjost je bila prav prijetno topla. V njej je stala mala pečica, ki so jo kupili od nekega belega trgovca, in sve- tiljka domačega izdelka. Ta svetiljka je bila kamenita; v njej je go-

rela mast tju- lnevi ali kitov in mah je služil kot stenj svetiljke. Tla so bila s kameni tlakovana, stene pa so bile pokrite s kožami in sil- kam. Na enem koncu je bila neke vrste kamenita klopi. To je bila postelja. Na njej je spala vsa družina, ki je ležala in se pokrivala s kožuh.

Dečkova mati je ravno kuhala kosilo. Ko je slišala da je Pavel lačen, mu je dala nekoliko juhe iz tju- lneve mesa in krvi. Ni mu uga- lala, toda po svojih močeh se je po-trudil, da jo je popil. Dala mu je tudi sirove tju- lnovne slanin in kos slanega tju- lnovnega mesa. Od vsa- kega je nekoliko pokusil, a postajati mu je začelo slabo, in ko ga niče ni opazoval, je dal vse mlademu psu, ki je ležal na tleh v koči.

«Kaj pa še jeste razen tju- lnja?» je vprašal Pavel.

«Vesah,» je odgovoril deček, «dobimo mrože, kite, morsko travo in pa jagode, ki jih nabereimo poleti. Toda najljubši so nam tju- lni. Brez tju- lnevi ne bi mogli živeti. Ogled si naš dom. Mati je oblečena v tju- lnevi kožuh in kuha tju- lnevo meso nad svečijo, v kateri gori tju- lneva mast. Ce boš šel ven, boš našel čolne iz tju- lnevi-ve kože in lesa, bice iz tju- lnevi-ve usnja in iz iste snovi tudi plahete za šatore, v katerih živimo poleti. Prav gotovo je, da je tju- ljen najkoristnejša žival na svetu.»

«Ti zelo lubiš Grenlandijo,» je rekel Pavel.

«Da,» mu je odgovoril njegov prijatelj Eskimo. «Prepričan sem, da je Grenlandija najlepši kraj na zemlji. Glej severno luč, ki obli- va nebo. Misli na vožnje v saneh pozimi in na potovanja v čolnu poleti.»

«Ali je toplo v času, ki ga imenuješ poletje?» je vprašal Pavel.

«Seveda,» je odvrnil Eskimo. «Poleti je na stotine cvetic v polnem cvetju v tem delu Grenlandije. Res je, da je večina dežele vedno pod ledom, toda to je v dolgih toplih dnevih kakor v vrtu. Lahko lovis metulje in poslušaš po osemnajst ur na dan ptičje petje. Veruj mi, Grenlandija je resnično najboljša dežela na svetu.»

«Vsakdo svojo domovino najbolj ljubi,» je odvrnil Pavel. «Gren- landija je morda res taka kakor trdiš, toda ni moja domovina, in ko bom prepeljal vse svoje ž

OBLASTI SO DOLŽNE

dodeliti Slovincem gledališče v središču mesta

Vsak kulturni narod na svetu ima naravno pravico, da razvija in izpolni svojo kulturo v lastnem materinem jeziku. To naravno pravico pa dostokrat očigledno, zlasti malim narodov, ljudje ki pripadajo velikim narodom. Pravico, pravim, deli kot milosrdno. Tako je tu pri nas v Trstu. Dasi ravno slovenski narod, ki se lahko ponaša s svojo kulturo v vsakim, tudi velikim narodom, nam vendar ospiravajo imperijali in italijanski nacionalisti najosnovnejše pravice.

Zahteva po ustanovitvi slovenskega gledališča v Trstu je tudi ena izmed pravic, ki ji jih moramo imeti. Demokratični slovinci, ki gojijo težko enako dne, ko bodo dobili svoje ljudsko gledališče. To demokratični Italijani, tudi dobro razumijo in Slovenci v njihovih zahtevah vsestransko podpirajo.

Sicer so Slovenci imeli že pred vojno svetovno vojno v Trstu svoje gledališče, ki ga je imel v lasti nekdo, ki pa so ga fasisti kot mnogo drugih manjših družinskih avtorov, poletali že prva leta po svojem nastopu. Tam kjer niso dvorani ali prostori, imeli so jih v opustitvi, so odločili, ali lastnike izsilili, da so jih prodali bodisi občni, ki je bila v fasističnih rokah, ali pa kakoli drugi fasistični ustanovi po nevarnosti nizkih cenah.

Poleklo je že nekaj let od tega, ko je bil fasizem uničen, a Slovenci smo se vedno brez lastnih kulturnih domov, brez lastnega osrednjega gledališča. Ni težko uganiti, kaj je kriv, da niso bile v tolikem času popravljene krivice, kakor tudi da ni bila povrnjena škoda, ki so jo utrpeli slovenske demokratične organizacije z uničenjem toliko imovine. Temu je kriva predvsem VU, ki ni ničesar storila v tem pogledu. Sokrivi pa so italijanski, ki so tudi slovenski nacionalisti, ki so na razne načine rovarili proti slovenskim ukrepi v tem oziru.

Italijanski nacionalisti se sklicujejo na to, da je Trst italijanski mesto; italijanskim meščani ne morejo dopustiti, da bi ostavili ime v središču mesta svoje gledališče. Zato je bilo potrebno organizirati številne pogrome proti Slovincem in njihovim kulturnim prireditvam. Pri tem pa ne smemo preko dejstva, da so ga brez dvoma zakrivilo takratni slovenski kulturni voditelji in prejšnjih letih. Svoje prireditve so organizirali zgolj iz političnih in ne kulturnih interesov. Njih interes je bil predvsem netenje politične in nacionalne mržnje, mesto, da bi prispevali k skupnemu pomirjenosti in sožitju.

Ko je bila VU skoraj pripravljena, prepustiti Slovincem gledališče, so razni strokovnjaki, ki so bili v tistem času v Trstu, na tem kavarinskem gledališču, hoteli so imeti »Nacionalne Slovence« pa smo se nadalje ostali brez gledališča. SNG je uprizarjal svoje predstave na zakonitih predmestnih sedežih odrin.

Težnje obeh nasprotujočih si strank pa so bile daleč od vsakega pravega kulturnega cilja. Nič manjše niso bile provokacije, ki so jih povzročali in jih se povzročajo ljudskim kulturnim ustanovam razni avtoritativni politični prevranci, ki poskušajo odvzeti ljudstvu one skromne avtorne, ki jih ima. Imperialistom so izredno dobrodošle provokacije fasistov ene ali druge barve ali narodnosti. To nam potrjuje že znani dokaz v Ljubljani, zaradi kateri so izrgali ljudstvu drustvene prostore. Nekega podobnega se je pred nekaj časom dogajalo s slovenskim prosvodom »Slavko Samardžija« in zanj nje case se dogaja tudi v Trebehu.

U prvih dveh slučajih je bilo z mnogo govora in tati casopise, je vee ali manj obsirne poročalo. Vendar pa ne bo dovolj, če omenimo par besede o drustvenem domu »Skamperies«. Konkretno je znano, da se s katoličkim bogoslovskim pristopi pogovarjali za to, da bi dobili v posesti omenjeni drustveni dom. Menda bi takozvanim Jadranscem izredno prišlo, če bi mogli tu prijeti avtorne, ki je pisal po to trzasko receno evanjelje. Seveda ni bila zanj bavevenc, ne manjša po tem domu. Za ene in druge bi naj dno postali nove politično, preuvsim politično zarišce. To je bila in je težnja obeh skupin. Njini ni mar, če demokratično deonvo ljudstvo ostane brez tako potrebnih prostorov.

Pred nekaj tedni je sklenila trzaska občina, da vrže iz ljudskega doma v Trebehu prosvetno drustvo in druge športne ali politične organizacije.

Tudi v tem primeru vse kaže, da je nekdo v ozadju, ki šuva. Je dejstvo, da je bil dopis od občine naslovljen na aseseone cominformatisti iz Trebehanov, ki je bilo zelo sumljivega izvora, kajti vsem je znano, da je bil prosvetni, oz. ljudski dom vedno odprt vsem vasaonom. S tem pa ni zadovoljen kak čuk. Nad vse čudno pa je dejstvo, da ni o tej zadevi niti besedice omenili evneti zagovorniki slovenskih interesov.

»Primorski dnevnik«. Zaman je človek listal po njem. Morda pa bo kdaj pozneje vedel kaj povedati? Je iz teh par primerov nam je lahko razvidno, da so elementi, ki trde, da so slovinci, da so kulturni delavci ali ne vemo kaj, ki pa iz svoje politične strupenosti skupajo na razne načine povzročati ne je razdor med delovnimi množicami marveč jim odvzemati se tisto, kar ni fasistom uspejo pokončati. Torej delo, ki so ga započeli ducevali fasisti, zvesto nadaljujejo sedanji italijanski in slovenski nacionalisti. Kakor poskušajo italijanski šovinisti na vse načine ovirati vitev osrednjega slovenskega gledališča v središču mesta, tako poskušajo slovenski nacionalisti odvzeti okolikim prosvetnim drustvom o delovnemu ljudstvu, tisto bore dvorani, ki jih še imajo. In potem imajo še pogum, da se bahajo kot branilci Slovencev...

Ob brehovih reke je bil v starem veku baje divni gaj, ki je bil pravcati skošček raja na zemlji. Nek potnik po imenu Posidonius je nekako 100 l. pred Kr. opisal Timav. Tudi zgodovinar Strabo, ki je živel za časa Kristusovega rojstva, je mnogo pisal o Timavu. Trdil je, da Timav izvira neke višje v gorah, a da se nato pogreze in po približno 130 stadijih ponovno privre na dan v bližini kraja, ki se imenuje Puccinum. V resnici je zgodovinar Strabo imel prav. Tudi v stetu je skoraj uganil. 130 stadijev bi bilo po sedanjem merjenju 25 km.

Timav izvira v gorah in sicer ob vzhodni Snežnici, teče mimo ilirske Blistrice po Reški in Vremški dolini ter se izliva v Skočjansko jama. Se pred zlivom v Skočjansko jama dobi mnogo manjših pritokov iz Brkinskih gričev in iz Dolanov. Nadzemski tok je dolg 47 km; tok pod zemljo pa dobrih 40 km. Torej Strabo se je zmotil le za bornih 15 km dolžine. Podzemski tok poteka, kot trdijo nekateri raziskovalci, mimo Povirja pri Divači, kjer zija 300 m globoka tajko imenovana Katja jama, in kjer je slšno bučenje vode; mimo Trebe-

mo pri taki zamisli sodelovati. Ker ni v središču nobene primerne večje dvorane, ki bi popolnoma odgovarjala svojemu namenu, je potrebna zgraditev nove. Ker pa gradnja traja dolgo časa, je nujno, da občina dodeli Slovincem od časa do časa gledališče Verdi.

Demokratično delovno ljudstvo ne bo nikoli odstopilo od svojih zahtev, namreč po tem, da se vrne vse dvorane, vsi domovi prosvetnih in gospodarskih združenj, ki so jih na kateri koli način odvzeli fasisti, kakor tudi, da se povrne vsa škoda na imovini, ki je bila uničena ali oropana. Tudi nasilne prodaje, ki so bile izvršene za časa fasizma se morajo razveljaviti.

Da pa bi ne bilo kulturno življenje osredotočeno le v mestu, je nujno potrebna gradnja številnih prosvetnih dvoran na podeželju in v okolici mesta. Jasno je, da občani sami ne zmoroje gradnje, zato naj ZVU poskrbi za kritje strokov.

Omogočiti je treba ljudstvu, da lahko nemoteno razvija svojo kulturo v svojem materinem jeziku. Omogočiti je treba ustanovitve številnih diletanških skupin. Le tako bo moglo ljudstvo samo vedno bolj razvijati in gojiti svojo pravo kulturo.

moja pri taki zamisli sodelovati.

Ker ni v središču nobene primerne večje dvorane, ki bi popolnoma odgovarjala svojemu namenu, je potrebna zgraditev nove. Ker pa gradnja traja dolgo časa, je nujno, da občina dodeli Slovincem od časa do časa gledališče Verdi.

Demokratično delovno ljudstvo ne bo nikoli odstopilo od svojih zahtev, namreč po tem, da se vrne vse dvorane, vsi domovi prosvetnih in gospodarskih združenj, ki so jih na kateri koli način odvzeli fasisti, kakor tudi, da se povrne vsa škoda na imovini, ki je bila uničena ali oropana. Tudi nasilne prodaje, ki so bile izvršene za časa fasizma se morajo razveljaviti.

Da pa bi ne bilo kulturno življenje osredotočeno le v mestu, je nujno potrebna gradnja številnih prosvetnih dvoran na podeželju in v okolici mesta. Jasno je, da občani sami ne zmoroje gradnje, zato naj ZVU poskrbi za kritje strokov.

Omogočiti je treba ljudstvu, da lahko nemoteno razvija svojo kulturo v svojem materinem jeziku. Omogočiti je treba ustanovitve številnih diletanških skupin. Le tako bo moglo ljudstvo samo vedno bolj razvijati in gojiti svojo pravo kulturo.

Omogočiti je treba ljudstvu, da lahko nemoteno razvija svojo kulturo v svojem materinem jeziku. Omogočiti je treba ustanovitve številnih diletanških skupin. Le tako bo moglo ljudstvo samo vedno bolj razvijati in gojiti svojo pravo kulturo.

Omogočiti je treba ljudstvu, da lahko nemoteno razvija svojo kulturo v svojem materinem jeziku. Omogočiti je treba ustanovitve številnih diletanških skupin. Le tako bo moglo ljudstvo samo vedno bolj razvijati in gojiti svojo pravo kulturo.

Omogočiti je treba ljudstvu, da lahko nemoteno razvija svojo kulturo v svojem materinem jeziku. Omogočiti je treba ustanovitve številnih diletanških skupin. Le tako bo moglo ljudstvo samo vedno bolj razvijati in gojiti svojo pravo kulturo.

Omogočiti je treba ljudstvu, da lahko nemoteno razvija svojo kulturo v svojem materinem jeziku. Omogočiti je treba ustanovitve številnih diletanških skupin. Le tako bo moglo ljudstvo samo vedno bolj razvijati in gojiti svojo pravo kulturo.

Omogočiti je treba ljudstvu, da lahko nemoteno razvija svojo kulturo v svojem materinem jeziku. Omogočiti je treba ustanovitve številnih diletanških skupin. Le tako bo moglo ljudstvo samo vedno bolj razvijati in gojiti svojo pravo kulturo.

Omogočiti je treba ljudstvu, da lahko nemoteno razvija svojo kulturo v svojem materinem jeziku. Omogočiti je treba ustanovitve številnih diletanških skupin. Le tako bo moglo ljudstvo samo vedno bolj razvijati in gojiti svojo pravo kulturo.

Omogočiti je treba ljudstvu, da lahko nemoteno razvija svojo kulturo v svojem materinem jeziku. Omogočiti je treba ustanovitve številnih diletanških skupin. Le tako bo moglo ljudstvo samo vedno bolj razvijati in gojiti svojo pravo kulturo.

Omogočiti je treba ljudstvu, da lahko nemoteno razvija svojo kulturo v svojem materinem jeziku. Omogočiti je treba ustanovitve številnih diletanških skupin. Le tako bo moglo ljudstvo samo vedno bolj razvijati in gojiti svojo pravo kulturo.

Omogočiti je treba ljudstvu, da lahko nemoteno razvija svojo kulturo v svojem materinem jeziku. Omogočiti je treba ustanovitve številnih diletanških skupin. Le tako bo moglo ljudstvo samo vedno bolj razvijati in gojiti svojo pravo kulturo.

Omogočiti je treba ljudstvu, da lahko nemoteno razvija svojo kulturo v svojem materinem jeziku. Omogočiti je treba ustanovitve številnih diletanških skupin. Le tako bo moglo ljudstvo samo vedno bolj razvijati in gojiti svojo pravo kulturo.

Omogočiti je treba ljudstvu, da lahko nemoteno razvija svojo kulturo v svojem materinem jeziku. Omogočiti je treba ustanovitve številnih diletanških skupin. Le tako bo moglo ljudstvo samo vedno bolj razvijati in gojiti svojo pravo kulturo.

Omogočiti je treba ljudstvu, da lahko nemoteno razvija svojo kulturo v svojem materinem jeziku. Omogočiti je treba ustanovitve številnih diletanških skupin. Le tako bo moglo ljudstvo samo vedno bolj razvijati in gojiti svojo pravo kulturo.

Omogočiti je treba ljudstvu, da lahko nemoteno razvija svojo kulturo v svojem materinem jeziku. Omogočiti je treba ustanovitve številnih diletanških skupin. Le tako bo moglo ljudstvo samo vedno bolj razvijati in gojiti svojo pravo kulturo.

Omogočiti je treba ljudstvu, da lahko nemoteno razvija svojo kulturo v svojem materinem jeziku. Omogočiti je treba ustanovitve številnih diletanških skupin. Le tako bo moglo ljudstvo samo vedno bolj razvijati in gojiti svojo pravo kulturo.

Omogočiti je treba ljudstvu, da lahko nemoteno razvija svojo kulturo v svojem materinem jeziku. Omogočiti je treba ustanovitve številnih diletanških skupin. Le tako bo moglo ljudstvo samo vedno bolj razvijati in gojiti svojo pravo kulturo.

Omogočiti je treba ljudstvu, da lahko nemoteno razvija svojo kulturo v svojem materinem jeziku. Omogočiti je treba ustanovitve številnih diletanških skupin. Le tako bo moglo ljudstvo samo vedno bolj razvijati in gojiti svojo pravo kulturo.

Omogočiti je treba ljudstvu, da lahko nemoteno razvija svojo kulturo v svojem materinem jeziku. Omogočiti je treba ustanovitve številnih diletanških skupin. Le tako bo moglo ljudstvo samo vedno bolj razvijati in gojiti svojo pravo kulturo.

Omogočiti je treba ljudstvu, da lahko nemoteno razvija svojo kulturo v svojem materinem jeziku. Omogočiti je treba ustanovitve številnih diletanških skupin. Le tako bo moglo ljudstvo samo vedno bolj razvijati in gojiti svojo pravo kulturo.

Omogočiti je treba ljudstvu, da lahko nemoteno razvija svojo kulturo v svojem materinem jeziku. Omogočiti je treba ustanovitve številnih diletanških skupin. Le tako bo moglo ljudstvo samo vedno bolj razvijati in gojiti svojo pravo kulturo.

Omogočiti je treba ljudstvu, da lahko nemoteno razvija svojo kulturo v svojem materinem jeziku. Omogočiti je treba ustanovitve številnih diletanških skupin. Le tako bo moglo ljudstvo samo vedno bolj razvijati in gojiti svojo pravo kulturo.

Omogočiti je treba ljudstvu, da lahko nemoteno razvija svojo kulturo v svojem materinem jeziku. Omogočiti je treba ustanovitve številnih diletanških skupin. Le tako bo moglo ljudstvo samo vedno bolj razvijati in gojiti svojo pravo kulturo.

Omogočiti je treba ljudstvu, da lahko nemoteno razvija svojo kulturo v svojem materinem jeziku. Omogočiti je treba ustanovitve številnih diletanških skupin. Le tako bo moglo ljudstvo samo vedno bolj razvijati in gojiti svojo pravo kulturo.

Omogočiti je treba ljudstvu, da lahko nemoteno razvija svojo kulturo v svojem materinem jeziku. Omogočiti je treba ustanovitve številnih diletanških skupin. Le tako bo moglo ljudstvo samo vedno bolj razvijati in gojiti svojo pravo kulturo.

Omogočiti je treba ljudstvu, da lahko nemoteno razvija svojo kulturo v svojem materinem jeziku. Omogočiti je treba ustanovitve številnih diletanških skupin. Le tako bo moglo ljudstvo samo vedno bolj razvijati in gojiti svojo pravo kulturo.

Omogočiti je treba ljudstvu, da lahko nemoteno razvija svojo kulturo v svojem materinem jeziku. Omogočiti je treba ustanovitve številnih diletanških skupin. Le tako bo moglo ljudstvo samo vedno bolj razvijati in gojiti svojo pravo kulturo.

Omogočiti je treba ljudstvu, da lahko nemoteno razvija svojo kulturo v svojem materinem jeziku. Omogočiti je treba ustanovitve številnih diletanških skupin. Le tako bo moglo ljudstvo samo vedno bolj razvijati in gojiti svojo pravo kulturo.

Omogočiti je treba ljudstvu, da lahko nemoteno razvija svojo kulturo v svojem materinem jeziku. Omogočiti je treba ustanovitve številnih diletanških skupin. Le tako bo moglo ljudstvo samo vedno bolj razvijati in gojiti svojo pravo kulturo.

Omogočiti je treba ljudstvu, da lahko nemoteno razvija svojo kulturo v svojem materinem jeziku. Omogočiti je treba ustanovitve številnih diletanških skupin. Le tako bo moglo ljudstvo samo vedno bolj razvijati in gojiti svojo pravo kulturo.

Omogočiti je treba ljudstvu, da lahko nemoteno razvija svojo kulturo v svojem materinem jeziku. Omogočiti je treba ustanovitve številnih diletanških skupin. Le tako bo moglo ljudstvo samo vedno bolj razvijati in gojiti svojo pravo kulturo.

Omogočiti je treba ljudstvu, da lahko nemoteno razvija svojo kulturo v svojem materinem jeziku. Omogočiti je treba ustanovitve številnih diletanških skupin. Le tako bo moglo ljudstvo samo vedno bolj razvijati in gojiti svojo pravo kulturo.

Omogočiti je treba ljudstvu, da lahko nemoteno razvija svojo kulturo v svojem materinem jeziku. Omogočiti je treba ustanovitve številnih diletanških skupin. Le tako bo moglo ljudstvo samo vedno bolj razvijati in gojiti svojo pravo kulturo.

Omogočiti je treba ljudstvu, da lahko nemoteno razvija svojo kulturo v svojem materinem jeziku. Omogočiti je treba ustanovitve številnih diletanških skupin. Le tako bo moglo ljudstvo samo vedno bolj razvijati in gojiti svojo pravo kulturo.

Omogočiti je treba ljudstvu, da lahko nemoteno razvija svojo kulturo v svojem materinem jeziku. Omogočiti je treba ustanovitve številnih diletanških skupin. Le tako bo moglo ljudstvo samo vedno bolj razvijati in gojiti svojo pravo kulturo.

Omogočiti je treba ljudstvu, da lahko nemoteno razvija svojo kulturo v svojem materinem jeziku. Omogočiti je treba ustanovitve številnih diletanških skupin. Le tako bo moglo ljudstvo samo vedno bolj razvijati in gojiti svojo pravo kulturo.

Omogočiti je treba ljudstvu, da lahko nemoteno razvija svojo kulturo v svojem materinem jeziku. Omogočiti je treba ustanovitve številnih diletanških skupin. Le tako bo moglo ljudstvo samo vedno bolj razvijati in gojiti svojo pravo kulturo.

Omogočiti je treba ljudstvu, da lahko nemoteno razvija svojo kulturo v svojem materinem jeziku. Omogočiti je treba ustanovitve številnih diletanških skupin. Le tako bo moglo ljudstvo samo vedno bolj razvijati in gojiti svojo pravo kulturo.

Omogočiti je treba ljudstvu, da lahko nemoteno razvija svojo kulturo v svojem materinem jeziku. Omogočiti je treba ustanovitve številnih diletanških skupin. Le tako bo moglo ljudstvo samo vedno bolj razvijati in gojiti svojo pravo kulturo.

Omogočiti je treba ljudstvu, da lahko nemoteno razvija svojo kulturo v svojem materinem jeziku. Omogočiti je treba ustanovitve številnih diletanških skupin. Le tako bo moglo ljudstvo samo vedno bolj razvijati in gojiti svojo pravo kulturo.

Omogočiti je treba ljudstvu, da lahko nemoteno razvija svojo kulturo v svojem materinem jeziku. Omogočiti je treba ustanovitve številnih diletanških skupin. Le tako bo moglo ljudstvo samo vedno bolj razvijati in gojiti svojo pravo kulturo.

Omogočiti je treba ljudstvu, da lahko nemoteno razvija svojo kulturo v svojem materinem jeziku. Omogočiti je treba ustanovitve številnih diletanških skupin. Le tako bo moglo ljudstvo samo vedno bolj razvijati in gojiti svojo pravo kulturo.

Omogočiti je treba ljudstvu, da lahko nemoteno razvija svojo kulturo v svojem materinem jeziku. Omogočiti je treba ustanovitve številnih diletanških skupin. Le tako bo moglo ljudstvo samo vedno bolj razvijati in gojiti svojo pravo kulturo.

Omogočiti je treba ljudstvu, da lahko nemoteno razvija svojo kulturo v svojem materinem jeziku. Omogočiti je treba ustanovitve številnih diletanških skupin. Le tako bo moglo ljudstvo samo vedno bolj razvijati in gojiti svojo pravo kulturo.

Omogočiti je treba ljudstvu, da lahko nemoteno razvija svojo kulturo v svojem materinem jeziku. Omogočiti je treba ustanovitve številnih diletanških skupin. Le tako bo moglo ljudstvo samo vedno bolj razvijati in gojiti svojo pravo kulturo.

Omogočiti je treba ljudstvu, da lahko nemoteno razvija svojo kulturo v svojem materinem jeziku. Omogočiti je treba ustanovitve številnih diletanških skupin. Le tako bo moglo ljudstvo samo vedno bolj razvijati in gojiti svojo pravo kulturo.

Omogočiti je treba ljudstvu, da lahko nemoteno razvija svojo kulturo v svojem materinem jeziku. Omogočiti je treba ustanovitve številnih diletanških skupin. Le tako bo moglo ljudstvo samo vedno bolj razvijati in gojiti svojo pravo kulturo.

Omogočiti je treba ljudstvu, da lahko nemoteno razvija svojo kulturo v svojem materinem jeziku. Omogočiti je treba ustanovitve številnih diletanških skupin. Le tako bo moglo ljudstvo samo vedno bolj razvijati in gojiti svojo pravo kulturo.

Prijetno praznovanje novega leta.

ŠTIVAN OB TIMAVU

Nekaj o izviru „skrivnostne“ reke „matere Adrije“, o nekdanjem „svetem gaju“, in o slavi nekdanjega romarskega Štivana

Konjski sejmi so privabili vsako leto v Štivan mnogo trgovcev

Zadnja obalna slovenska vas med Trstom in Devinom je Štivan ob Timavu. Dasi ravno majhna vasica, je vendar znana tudi daleč preko meje, k nase domovine. Tu je mejniki dveh narodov, Slovincem in Italijanom. Tu je nastala po zadnji mirni pogodbi z Italijo nova državna meja, ki loči Svobodno trzasko ozemlje od italijanske republike. Toda vse to ni bistvo zadeve katerega je ta kraj tako znan, kajti znan je bil še preden so tu živeli Italijani ali Slovenci, in preden je tu potekala umetna meja.

Šta sloves je temu kraju pridobil skrivnostni izvir »čudovitih reke Timav«. Že v starem veku so razni učenjaki pisatelji in zgodovinarji pisali o tej reki. Proučevali so jo in skušali dognati, odkod taka naravna sila, odkod moč sedmih velikih izvirov. O njej so pisali, da je mati Adrije.

Ob brehovih reke je bil v starem veku baje divni gaj, ki je bil pravcati skošček raja na zemlji. Nek potnik po imenu Posidonius je nekako 100 l. pred Kr. opisal Timav. Tudi zgodovinar Strabo, ki je živel za časa Kristusovega rojstva, je mnogo pisal o Timavu. Trdil je, da Timav izvira neke višje v gorah, a da se nato pogreze in po približno 130 stadijih ponovno privre na dan v bližini kraja, ki se imenuje Puccinum. V resnici je zgodovinar Strabo imel prav. Tudi v stetu je skoraj uganil. 130 stadijev bi bilo po sedanjem merjenju 25 km.

Timav izvira v gorah in sicer ob vzhodni Snežnici, teče mimo ilirske Blistrice po Reški in Vremški dolini ter se izliva v Skočjansko jama. Se pred zlivom v Skočjansko jama dobi mnogo manjših pritokov iz Brkinskih gričev in iz Dolanov. Nadzemski tok je dolg 47 km; tok pod zemljo pa dobrih 40 km. Torej Strabo se je zmotil le za bornih 15 km dolžine. Podzemski tok poteka, kot trdijo nekateri raziskovalci, mimo Povirja pri Divači, kjer zija 300 m globoka tajko imenovana Katja jama, in kjer je slšno bučenje vode; mimo Trebe-

mo pri taki zamisli sodelovati. Ker ni v središču nobene primerne večje dvorane, ki bi popolnoma odgovarjala svojemu namenu, je potrebna zgraditev nove. Ker pa gradnja traja dolgo časa, je nujno, da občina dodeli Slovincem od časa do časa gledališče Verdi.

Demokratično delovno ljudstvo ne bo nikoli odstopilo od svojih zahtev, namreč po tem, da se vrne vse dvorane, vsi domovi prosvetnih in gospodarskih združenj, ki so jih na kateri koli način odvzeli fasisti, kakor tudi, da se povrne vsa škoda na imovini, ki je bila uničena ali oropana. Tudi nasilne prodaje, ki so bile izvršene za časa fasizma se morajo razveljaviti.

Da pa bi ne bilo kulturno življenje osredotočeno le v mestu, je nujno potrebna gradnja številnih prosvetnih dvoran na podeželju in v okolici mesta. Jasno je, da občani sami ne zmoroje gradnje, zato naj ZVU poskrbi za kritje strokov.

Omogočiti je treba ljudstvu, da lahko nemoteno razvija svojo kulturo v svojem materinem jeziku. Omogočiti je treba ustanovitve številnih diletanških skupin. Le tako bo moglo ljudstvo samo vedno bolj razvijati in gojiti svojo pravo kulturo.

Omogočiti je treba ljudstvu, da lahko nemoteno razvija svojo kulturo v svojem materinem jeziku. Omogočiti je treba ustanovitve številnih diletanških skupin. Le tako bo moglo ljudstvo samo vedno bolj razvijati in gojiti svojo pravo kulturo.

Omogočiti je treba ljudstvu, da lahko nemoteno razvija svojo kulturo v svojem materinem jeziku. Omogočiti je treba ustanovitve številnih diletanških skupin. Le tako bo moglo ljudstvo samo vedno bolj razvijati in gojiti svojo pravo kulturo.

Omogočiti je treba ljudstvu, da lahko nemoteno razvija svojo kulturo v svojem materinem jeziku. Omogočiti je treba ustanovitve številnih diletanških skupin. Le tako bo moglo ljudstvo samo vedno bolj razvijati in gojiti svojo pravo kulturo.

Omogočiti je treba ljudstvu, da lahko nemoteno razvija svojo kulturo v svojem materinem jeziku. Omogočiti je treba ustanovitve številnih diletanških skupin. Le tako bo moglo ljudstvo samo vedno bolj razvijati in gojiti svojo pravo kulturo.

Omogočiti je treba ljudstvu, da lahko nemoteno razvija svojo kulturo v svojem materinem jeziku. Omogočiti je treba ustanovitve številnih diletanških skupin. Le tako bo moglo ljudstvo samo vedno bolj razvijati in gojiti svojo pravo kulturo.

Omogočiti je treba ljudstvu, da lahko nemoteno razvija svojo kulturo v svojem materinem jeziku. Omogočiti je treba ustanovitve številnih diletanških skupin. Le tako bo moglo ljudstvo samo vedno bolj razvijati in gojiti svojo pravo kulturo.

Omogočiti je treba ljudstvu, da lahko nemoteno razvija svojo kulturo v svojem materinem jeziku. Omogočiti je treba ustanovitve številnih diletanških skupin. Le tako bo moglo ljudstvo samo vedno bolj razvijati in gojiti svojo pravo kulturo.

Omogočiti je treba ljudstvu, da lahko nemoteno razvija svojo kulturo v svojem materinem jeziku. Omogočiti je treba ustanovitve številnih diletanških skupin. Le tako bo moglo ljudstvo samo vedno bolj razvijati in gojiti svojo pravo kulturo.

Omogočiti je treba ljudstvu, da lahko nemoteno razvija svojo kulturo v svojem materinem jeziku. Omogočiti je treba ustanovitve številnih diletanških skupin. Le tako bo moglo ljudstvo samo vedno bolj razvijati in gojiti svojo pravo kulturo.

Omogočiti je treba ljudstvu, da lahko nemoteno razvija svojo kulturo v svojem materinem jeziku. Omogočiti je treba ustanovitve številnih diletanških skupin. Le tako bo moglo ljudstvo samo vedno bolj razvijati in gojiti svojo pravo kulturo.

Omogočiti je treba ljudstvu, da lahko nemoteno razvija svojo kulturo v svojem materinem jeziku. Omogočiti je treba ustanovitve številnih diletanških skupin. Le tako bo moglo ljudstvo samo vedno bolj razvijati in gojiti svojo pravo kulturo.

Omogočiti je treba ljudstvu, da lahko nemoteno razvija svojo kulturo v svojem materinem jeziku. Omogočiti je treba ustanovitve številnih diletanških skupin. Le tako bo moglo ljudstvo samo vedno bolj razvijati in gojiti svojo pravo kulturo.

Omogočiti je treba ljudstvu, da lahko nemoteno razvija svojo kulturo v svojem materinem jeziku. Omogočiti je treba ustanovitve številnih diletanških skupin. Le tako bo moglo ljudstvo samo vedno bolj razvijati in gojiti svojo pravo kulturo.

Omogočiti je treba ljudstvu, da lahko nemoteno razvija svojo kulturo v svojem materinem jeziku. Omogočiti je treba ustanovitve številnih diletanških skupin. Le tako bo moglo ljudstvo samo vedno bolj razvijati in gojiti svojo pravo kulturo.

Omogočiti je treba ljudstvu, da lahko nemoteno razvija svojo kulturo v svojem materinem jeziku. Omogočiti je treba ustanovitve številnih diletanških skupin. Le tako bo moglo ljudstvo samo vedno bolj razvijati in gojiti svojo pravo kulturo.

Omogočiti je treba ljudstvu, da lahko nemoteno razvija svojo kulturo v svojem materinem jeziku. Omogočiti je treba ustanovitve številnih diletanških skupin. Le tako bo moglo ljudstvo samo vedno bolj razvijati in gojiti svojo pravo kulturo.

Omogočiti je treba ljudstvu, da lahko nemoteno razvija svojo kulturo v svojem materinem jeziku. Omogočiti je treba ustanovitve številnih diletanških skupin. Le tako bo moglo ljudstvo samo vedno bolj razvijati in gojiti svojo pravo kulturo.

Omogočiti je treba ljudstvu, da lahko nemoteno razvija svojo kulturo v svojem materinem jeziku. Omogočiti je treba ustanovitve številnih diletanških skupin. Le tako bo moglo ljudstvo samo vedno bolj razvijati in gojiti svojo pravo kulturo.

Omogočiti je treba ljudstvu, da lahko nemoteno razvija svojo kulturo v svojem materinem jeziku. Omogočiti je treba ustanovitve številnih diletanških skupin. Le tako bo moglo ljudstvo samo vedno bolj razvijati in gojiti svojo pravo kulturo.

Omogočiti je treba ljudstvu, da lahko nemoteno razvija svojo kulturo v svojem materinem jeziku. Omogočiti je treba ustanovitve številnih diletanških skupin. Le tako bo mog

DELO V MESTU IN NA VASI

TEDENSKI SINDIKALNI PREGLED

Enotna akcija za povišanje mezd delavcev industrijske stroke

Nadaljuje se stavka nameščencev IACP - Pogajanja na Uradu za delo glede industrijske stroke - Tajnik CGIL tov. Bitossi prispel v Trst - Ostavka dveh voditeljev DZ

Stavka nameščencev IACP. (I. stituto Autonomo Cane Popolari) je še vedno v teku. Ravnateljstvo zavoda je v tem tednu ponovno odbilo zahteve, na katerih vstrajajo nameščenci. Stavka potoke v duhu dosledne enotnosti. Ta enotnost in borbena razredna zavest bosta brez dvoma privedli do začetnega uspeha. To je razvidno iz dejstva, da se pričela večera na Uradu za delo pogajanja med predstavnikih obeh sindikatov in zastopniki zavoda.

Preteklo soboto so se ponovno sestali zastopniki Enotnih sindikatov in Delavske zbornice. Na sestanku so se sporazumeli o osnovnih točkah, vsebovanih v zahtevi za povišanje mezd in draginskih dokladov delavcev industrijske stroke. Medtem pa je ravnateljstvo ladjedelnice v Trzinu odbilo te delavske zahteve. Zaradi tega so se v torko ponovno sestali sindikalni predstavniki in sklenili, da predajo sporno vprašanje Uradu za delo, kjer se te dni vsiljuje pogajanja.

V četrtek je prispel v Trst tov. Bitossi, tajnik CGIL. Z njim so prišli tudi nekateri člani SILPA (Società Italiana Lavorazione Petrol). V Trstu bo tov. Bitossi podpisal za CGIL delovno pogodbo za delavce petrolejske industrije.

Pretekli teden sta nemadoma po-

dala ostavko znana «sindikalista» in tajnika Delavske zbornice Elio Geppi in Rodolfo Rinaldini, ki sta ob enem člana tržaškega občinskega odbora. Čeprav skušata oboje opravljati to ostavko z neke vrste «tehničnimi» razlogi, ki naj bi bili v zvezi z njunim političnim delom, je z druge strani povsem jasno, da sta bila prisiljena podati ostavko zaradi ogroženih protestov delavcev pripadnikov Delavske zbornice. Vse delavstvo se še vedno prav dobro spominja, da sta tudi Geppi in Rinaldini na občinski seji glasovala za povišanje cene luči in plina. Glavni svet DZ je skušal prvotno na vse načine pomasti ta, za njihovo organizacijo dokaj neprijeten dogodek, kar mu pa ni uspelo. Ostavka dveh voditeljev DZ, ki sta obtem poznata kot razbijača delavske enotnosti, je še danes predmet živih razprav, posebej pa se med člani Delavske zbornice.

"Božji služabnik"?

V petek 23. t. m. je bil v Sempolaju pogreb Semee por. Skrk Kristine iz Trnovice, žrtve avtobusne nesreče pri Nabrežini, ki je pretresla prebivalstvo vse občine. Ob pogrebu nesrečnice pa se je duhovnik Sempolaja nektrčansko in nečuvno vedel, sklicujoč se na va-

tikansko ekskomuniko. Najprej je prepovedal pevecem v cerkvi, da bi zapeli slovo žrtvi nesreče, nato pa je ponovno prepovedal pevskemu zboru, da bi zapel na pokopališču, tako da so se peveci morali omejiti na petje izven pokopališnega obzidja.

Zaradi tega nečuvnega postopka dobro znanega duhovnika iz Sempolaja se je razširilo med vsemi prebivalci veliko ogorčenje. Se danes se ljudje pomenkujejo o tem postopku, ki je neveden človeka, ki pravi, da je «služabnik božji». Ljudstvo pravi, da duhovnik razsaja proti vsem, ki čitajo «Delos» in druge demokratične časopise ali ki so člani demokratičnih organizacij. Dela jim vsakovrstne ovire, medtem ko pa v času letne obire ne izbira med izborenci in evatikanca. Prav tako ne odbija občinske plače, ki jo plačujejo vsi davkoplačevalci in ne samo oni. Demokratične zveze ali klerikalne skupine. Ljudstvo še sprašuje, kaj ta človek hoče in kam je zašel.

x x x

Danes, 31. t. m. od 21. ure dalje bo v dvorani «Skamperles» pri S. Ivanu ples s šaljivimi točkami. Ples bo trajal do 5 ure jutraj. Svira plesni orkester «Dario». Dobro preskrbljen bar. Cene nizke.

Prišli bodo

4. januarja

Tržaški odbor za pomoč poplavljenecem pokrajine Campania je prejel te dni obvestilo, da bodo otroci družin poplavlencev, ki bodo gostovali pri tržaških delavskih družinah — prispeli v Trst dne 4. januarja.

Naše demokratične organizacije, ki so pristale na to pobudo solidarnosti bodo pripravile italijanskim otrokom prav prisrčen in toplej sprejem.

Tov. Ban Jordan iz vasice Bane, požrtvovalni in marljiv razprodajalec «DELA» in drugih demokratičnih listov. Mladi razprodajalec proda v mali vasi Bane tedensko 15 izvodov našega lista.

ZGODOVINSKI DNEVI

1. 1584 je bila dotiskana Dalmatinska Biblija.
1. 1881 je začel izhajati kulturni obzorik «Ljubljanski zvon».
1. 1797 je začel izhajati prvi slovenski časopis «Lubanske Novice» Urednik je bil Valentin Vodnik, založnik pa Janez F. Eger.
1. 1835 so izšle «Novine Hrvat-ske», glasilo hrvaškega preporoda.
1. 1929 je jugoslovanski kralj Aleksander uvedel diktaturo.
1. 1819 je umrl slovenski prepodni kulturni delavec Valentin Vodnik.
1. 1949 je izšla prva številka «DELA» v obnovljeni izdaji.

RADIO

TRST II.

Sobota: 18.30 Oddaja za najmlajše, 21. Silvestrovanje.

Nedelja: 8.45 Slovenske narodne pesmi - Izjava na harmoniki Marijo Sancin; 9. Kmetijska oddaja; 13. Glasba po željah; 15. Radijski oder - Svoboda: Poslednji mož, veseloigro v 3 dej.; 20.22 narodno pesmijo po Sloveniji; 21.2 Domače knjižne police; 22.30 Nočne plošče.

Ponedeljek: 13. Iz češkega glasbenega sveta; 18.30 Glasba raznih narodov; 21. Sibyllus: Simfonija št. 3 v D-duru; 23. Uspavanje.

Torek: 13. Glasba po željah; 10. Nekaj Mozartovih skladb; 20. Operne arije in dueti; 21. Vzori mladini: Scottova ekspedicijska na severni tečaj; 21.30 Bela Bartok: Koncert za orkester; 22.40 Večerne melodije.

Sreda: 13. Iz ruskega glasbenega sveta; 19. Zdravniški vedež; 20. Nekaj slovanskih skladb; 21. Razgovori pred mikrofonom; 22. Simfonični koncert.

Četrtek: 13. Slovenske narodne motive izvaja duet, na harmoniko spremlja M. Sancin; 18. Glasbeno predavanje; 19. Slovensčina za Slovence; 20.10 Vokalni koncert sopranistke Otte Ondine; 21. Radijski oder - Lonsdale: Na dan smo vsi enaki, igra v 3 dej.

Petek: 13. Glasba po željah; 18.40 Schrammel kvintet; 19. Tržaški kulturni razgledi; 21. Radijski oder - Timmermanus: Trije kralji, igra - 3 dej. — nato lahka glasba.

MOSKVA

(V srbohrvaščini) čas: 6.00 val. dol. 19.72; 25.08; čas 16.00 val. dol. 19.78; 25.08; 25.26; 30.90; 30.96; 30.96 val. dol. 25.08; 19.78; 30.96; čas 20.00 val. dol. 25.08; 30.80; 30.96; 30.96; 28.9; čas 21.30 val. dol. 25.08; 30.96; 28.9; 37.74; čas 22.30 val. dol. 25.08; 30.80; 30.96; 28.9; 37.74; čas 23.30 val. dol. 25.08; 30.80; 30.96; 28.9; 37.74; čas 01. val. dol. 30.80; 30.96; 28.9; 37.74.

Razen tega vsako nedeljo ob: 11.30 val. dol. 19.78; 25.08.

(V slovenščini) čas: 18.15 val. dol. 19.78; 25.08; 30.96; čas 22.00 val. dol. 25.08; 30.80; 30.96; 28.9; 37.74; čas 24.00 val. dol. 30.80; 30.96; 28.9; 37.74; čas 01.30 val. dol. 30.80; 30.96; 28.9; 37.74.

SOFIJA

(V srbohrvaščini) čas: 18.15 val. dol. 39.11; čas 2.45 val. dol. 39.1 (razen ob sredah in nedeljah).

PRAGA

(V srbohrvaščini) čas 6-7, val. dol. 31.4; čas 16.30-17 val. dol. 31.41. (V slovenščini) čas 17-17.15 val. d. 49.92; čas 17.15-17.45 val. dol. 49.92; (V srbohrvaščini) čas 20.30-20.45 val. dol. 49.92; čas 0.30-0.45 val. dol. 31.41.

BUKARESTA

V srbohrvaščini čas: 20.00 val. dol. 49.80.

BUDIMPESTA

(V srbohrvaščini) čas: 7, do 7.30 val. dol. 288.5; čas 17 do 17.15 val. dol. 549.5; čas 17.45 do 18, val. dol. 288.5; čas 19.40 do 20 val. dol. 549.5. (V slovenščini) čas: 20.45 do 21 val. dol. 288.5.

(V srbohrvaščini) čas: 22 do 22.45 val. dol. 288.5.

(V slovenščini) čas: 22.45 do 23 val. dol. 288.5.

(V srbohrvaščini) čas: 24 do 0.30 val. dol. 549.5.

VARŠAVA

V srbohrvaščini čas: 19.00 val. dol. 48.25.

TIRANA

(V srbohrvaščini) čas: 21.00 val. dol. 38.22.

Zaradi pomanjkanja prostora nam ni bilo mogoče objaviti besedila delovne pogodbe poljedelskih delavcev. Objavili ga bomo v prihodnjih številkah.

Odgov. urednik DUSAN KODRICH Založništvo «DELA» Tiska Tip. Adriatica - Rimondino 14. Dovoljenje A. I. S.

Vsem, ki so spremlili našega nepozabnega

Karla Bariča

na njegovi zadnji poti in nam pomagal s prispevki, izražamo svojo iskreno zahvalo.

Nabrežina, 31. dec. 1949.

družina Barič Nabrežina 12

TU PA TAM...

RESNICO SO POVEDALI — Eden izmed voditeljev beogradske fašistične tolpe, Vladimir Dedijer je ob priliki 70. obletnice tov. Stalina jasno in odkrito povedal, da «si ljudstvo ne želi praznovati Stalinov rojstni dan, kajti to bi bila navadna hinavščina». S tem je titofašisti Dedijer uradno potrdil, da so bila vsa dosedanja besedčenja in govori beogradskega voditelja o ljubezni in spoštovanju tov. Stalina — navadna hinavščina. Saj to ni nič novega, to smo tudi mi vedno trdili. Svojo politiko hinavščine napram Sovjetski zvezi. Boljševiški partiji in tov. Stalinu so jugoslovanski voditelji vodili že od leta 1941 dalje. Ako jih ne bi razkrinkala zgodovinska resolucija IU bi to politiko hinavščine še nadalje vodili. Proces proti vohunoma Rajku in Kostovu pa jim je popolnoma strgal z obraza vsako krko hinavščine. Toda titofašisti Dedijer nima nikake pravice, da govori to v imenu ljudstva, ker ima jugoslovansko ljudstvo povsem drugačno stališče do tov. Stalina kot pa Dedijer in njegovi privrženci. Drugi naj bodo titofašistični voditelji še odkritorejši in naj jasno povedo, da si jugoslovanski voditelji, ne samo ne želijo praznovati Stalinovega rojstnega dneva, marveč, da so ljudstvu enostavno zabranili, da bi se ta, za ves svetovni proletarijat zgodovinsko obletnica - v fašistični Jugoslaviji sploh omenila. Sicer je povsem logično: če nikdar niso fašisti slavili zgodovinskih datume proletarijata in je tudi pravilno, da jih sedanjí titofašisti če proslavljajo. Vsaka taketa proslava od strani morilcev delovnega ljudstva bi bila ne samo hinavščina, marveč najpodejše kletvina iz ust umazanih špijnov in morilcev.

«NAPREDNI FILMI» — Ko je italijanska oblast prepovedala predvajanje filma «Adam in Eva» so vsi jugoslovanski časopisi in v njimi seveda tržaški slovenski «Piccolo» zagnali hurovski krik in vik, čes, da je bil prepovedan eden izmed najboljših italijanskih naprednih filmov. Nimamo namena, da bi zagovarjali oblastveni postopek, ki očitno izvira iz vmešavanja Vatikana v javno življenje, kar je vsega obsojanja vredno. Nam gre za povsem drugo in zelo značilno dejstvo. Titofašisti namreč eugotavljajo, da je film «Adam in Eva», v katerem nastopa povprečni komik Macario s tropo pol nagih žensk — eden izmed najboljših naprednih filmov. Film, ki je vsebinsko in umetniško naveden je torej za titofašiste napreden. Ali je morada titofašiste gledanje polnagih žensk teles tako razburilo in jim je kri udarila v glavo, da niso več v stanju razlikovati naveden filmske bagaze z resnično naprednim delom? Kaj so nam titofašisti povedali. kaj si oni zamisljajo kot napredek — prazne kvante ponesrečenega humorja in naga ženska telesa.

TUDI FASISTI SO TO PREROKOVALI — Primorskega zdravbarja in vso njegovo založo je zelo zadelo, da so v con B na dan 70. obletnice tov. Stalina trošili komunisti ilegalne letake. Očitno ga zelo jezi, da je akcija kljub nezaljubljenemu udobovskemu teroru dobro uspevala. V tej svoji omožgi je se je titofašistično glasilo postavilo v vlogo preroka in pravi, da je «vsa robota tajnih kominformističnih istrskih komitejev zamana». Take besede niso nič novega, vajeni smo jih že iz časov fašistične terorja. Tudi takrat so razni «Popolo di Trieste», «Piccolo» in drugi prerokovali «epopolno uničenje komunistov», toda zgodilo se je prav obratno. Isto velja za titofašiste in njihovo papirnato propagando. Tudi tem zločincem bodo dejstva prinesla povsem nasprotna zaključke, kot si jih pač oni želijo in prerokujejo.

KLJUB VSEM OVIRAM IN NERAZUMEVANJU BOGATAŠEV

Žarek veselja je posijal v borna delavska stanovanja

Tudi letos je Koordinacijski odbor za «Otroško božičnico» izvedel svojo človekoljubno akcijo z vidnim uspehom. V dne 22. do 26. t. m. je odbor razdelil otrokom po vseh mestnih in podeželskih sektorjih nad 10.000 božičnih zavojev. Upoštevati je treba predvsem, da je v tej plemeniti pobudi naietale na raznovrstne ovire in popolno nerazumevanje od strani tistih oblasti, ki bi morale kot prve pomagati in vsestransko podpreti to ljudsko podobo. Toda povsod so požrtvovalne članice ASIZZ, ki je dala pobudo za «Otroško božičnico» naietale na gluha ušesa. Civilne oblasti in ustanove so dale le veliko obljub in lepih besed in s tem se je tudi končala vsa njihova pomoč. Od svoje strani pa je policija ovirala razne prireditve, čes, da odrni ne odgovarjajo predpisom i. t. d. Zabranila je ob enem razprodajo značk «Otroške božičnice», tudi to pod pretezo, da je manjkala seznam razprodajal, ki ga pa prvotno ni nihče zahteval.

Toda vse te ovire nikakor niso vstrailile naših požrtvovalnih članic ASIZZ. S še večjim navdušenjem in požrtvovalnostjo so nadaljevale svoje plemenito delo. Zavedale so se, da niso same. Na zavetnih stotine žena, mladince in mladink ter tovarišev iz mesta in podeželja jim je izdatno pomagalo. Za več mesecev so marljivo žence plette tolpe volnene jopice, nogavice, rokavice in čepce. Zavedna mladina je izdelala lepo število

narju, blagu ali pa z ročnimi deli. Tudi poltični pripravniki so poslali svoje lepe in umetniško izdelane igrače. Požrtvovalno so prispevali tudi žene onih občin, v katerih so bili otroci obdarovani potom občinskih uprav. Tako so tudi letos revni pomagali najrevnejšim. Brez vsake pod-

pore premožnih slojev so naši delavci in kmetje, ženske in mladina poskrbeli, da je za božične praznike žarek veselja in sreče vsaj bežno posijal v borna stanovanja tisoce in tisoce revnih delavskih družin. Desetstotil naših malčkov se bodo tudi v poznejših letih s hvaležnostjo spominjali na širokogrudno delavsko in kmetško solidarnost.

— o —

Iz Boljuna:

VAŠKI PRAZNIK

Na štefanovo je bila v Boljuncu poleg tradicionalnega slučenja sv. Stefana tudi uspešna kulturna prireditve. Udeležba je bila bodisi pri «lučanju», kakor tudi kulturni prireditvi zelo številna. Tudi tokrat je bila boljunška dvorana mnogo premajhna in je moralo mnogo ljudi oditi, ne da bi prisotnostvili zaželeni prireditvi. Na sporedu je bila šaljiva igra «Čudež v puštinji» in pevski koncert novoustanovljene moškega pevskega zbora, ki ga vodi marljiv domači pevovodja učitelj Drago Zerjal. Pevski zbor sestavljajo večinoma mladinci. Dasiiravno zbor vadi še razmeroma malo časa, se vendar lahko predstavi kjerkoli. To je vsekakor zelo razveseljujoče dejstvo.

Mladi moški pevski zbor je lahko po vsej pravici v vzgled marsikateri drugi vasi. Upamo, da bo novi zbor pogostoma nastopal bodisi na domačih prireditvah, kakor tudi drugod, obnem pa mu želimo obilo uspeha.

«Otroška božičnica» v Nabrežini in Zgoniku

V Nabrežini je povzel akcijo za «Otroško božičnico» okrajni odbor SIAU, ki jo je izvedel z dobrim uspehom. Sicer so naši občinski svetovalci že pred časom predlagali ostalim političnim skupinam v občinskem svetu, naj bi se izvedla v okviru občinske skupne akcije za obdarovanje vseh otrok. Toda predstavniki ostalih političnih skupin niso hoteli sprejeti tega predloga.

Kljub vsemu pa je naša «Otroška božičnica» razveselila vse otroke nabrežinske občine. V dvorani kjer so se razdeljevali božični zavoji so bili zbrani vsi otroci ne glede na politično pripadnost staršev. Vsi so bili srečni in zadovoljni. Edini cilj odbora «Otroške božičnice» je bil pač ta, da po svojih skromnih sredstvih razveseli in pomaga našim malčkom.

To je ob enem najboljši dokaz, da je bil predlog svetovalcev SIAU o skupni akciji povsem na mestu in pravilen.

Odbor «Otroške božičnice» se tem potom iskreno zahvaljuje vsem, ki so na kateri koli način prispevali v tej plemeniti pobudi.

Kaj pa v zgornjih občinah? Ostale politične skupine so sicer sprejele predlog svetovalcev SIAU za skupno obdarovanje vseh otrok. Na to sta pristala seveda tudi ti-

Za izbiro najnovejših modelov obiščite

KRZNARSKI LABORATORIJ

TRST - ul. F. Severo 20-I. nad. - Tel. 25-522

PINTO

TRST - ul. F. Severo 20-I. nad. - Tel. 25-522

OBJAVE

P. D. «Marij Matjašič-Milan» Bar-kovlje priredi dame, 31 t. m. od 20. ure dalje v društvenih prostorih (Rumena hiša) družabni večer za člane in prijatelje društva.

V sredo 4. januarja 1950 ob 20. uri bo v Ljudskem domu pri Sv. Jakobu širši rodiljski sestanek vseh slovenskih in italijanskih staršev šolobveznih otrok. Na sestanku bo bosta govorila tov. Morana v slovenščini in tov. Ferlan v italijanski.

Srečno novo leto 1950

Srečno novo leto želi
PETAROS
gostilna
BORŠT 60

Srečno novo leto želi
ŠVARA
gostilna
Ricmanje 111

Srečno novo leto želi
ZVEZA PARTIZANOV
S. T. O.

Srečno novo leto želi
Sancin Friderik
gostilna
Boljunc 62

Srečno novo leto želi
ZULJAN JUST
gostilna
Ricmanje 6

Srečno novo leto želi
SLAVEC MIHAELA
prodajalna zelenjave
Boljunc 44

Srečno novo leto želi
ŠTRAJN LOVRENC
gostilna
DOLINA

Srečno novo leto želi
ŠTRAJN LOVRENC
gostilna
DOLINA

Slovensko - Hrvatska Prosvečna Zveza

želi vsem prosvetnim društvom, njihovim članom in vsem naprednim prosvetnim delavcem obilo uspeha v novem letu 1950.

SREČNO NOVO LETO ŽELI
KAZIMIR SIRK
ŽELEZNINA - HIŠNE POTREŠČINE
TRST - ul. Sestefontane 3

Delavsko športna zveza - E. S.
želi vsem delavcem in športnikom
srečno novo leto

Srečno novo leto želi
DONDA
TRGOVINA S ČEVLJI
TRST

Gostilna
«ALLA BELLA TRIESTE»
lastnik Giorgio Vardabasso
Trst - ul. M. d'Azeglio 19 - tel. 93-068
želi vsem srečno in veselo novo leto

TRGOVINA S ČEVLJI
TRIVISANI
TRST - ulica Vasari 10 - tel. 96-681
želi srečno novo leto

SREČNO IN VESELO NOVO LETO ŽELI
Zveza društev za telesno vzgojo
TRST - ULICA CANOVA 25

Srečno novo leto želi
Marica Josip
popimica in kramarija
Nabrežina 142

Gostilna **NINO**
Sv. Križ 135
želi srečno novo leto

Srečno novo leto želi
De Lorenzi Ivan
mesnica
Sv. Križ 144
želi srečno novo leto

Mehanična delavnica
Walter Knez
Nabrežina 166

Srečno novo leto želi
Frankovič
Tovarna pokalice
in skladišče piva
Nabrežina 73

želi svojim klijentom
srečno novo leto

Prosvetno društvo
«Marij Matjašič-Milan»
Bar-kovlje
želi vsem članom in prijateljem
srečno novo leto

Srečno novo leto želi
Pertot Franc
gostilna
Sv. Križ 132

SREČNO NOVO LETO ŽELI
Gradbena zadruga Opčine
OPČINE - Narodna ul. 109

Srečno novo leto želi
De Lorenzi Ignac
gostilna
Nabrežina - Sv. Križ 15

KINO VERDI
MILJE
želi srečno novo leto

Srečno novo leto želi
MILLO GUIDO
ziatar
Milje - ul. Dante 10

Srečno novo leto želi
GULIČ EMIL
gostilna
Kontovelj 152

Ravnateljstvo
Kinematografa
v Sv. Križu
SV. KRIŽ 61

želi cenj. obiskovalcem srečno novo leto